

तानिनिमित्तान्याह सस्फुलिंगइति ॥ अग्निर्मथनादिनोत्पत्तिकालेसधूमकलुषोदयः धूमकलुषोदयस्तत्सहितः ॥ उत्पत्त्यनंतरं ॥ प्रणयनकाले सस्फुलिंगः सधूमार्चिः ॥ १५ ॥ अग्निष्टेषु महानसादिषु अग्निशालासु अग्निहोत्रगृहेषु ब्रह्मस्थलीषु वेदाध्ययनस्थानेषु ॥ सरीसृपाणि सर्पाः लिंगव्यत्ययार्थः ॥ १६ ॥ स्कन्नानि शुष्काणि ॥ स्कंदिर्गतिशोषणयोः ॥ नवग्रासाभिनंदिनः ॥ अनेनकृतभोजनाअपि बुभुक्षिताइतिसूच्यते ॥ १७ ॥ भिन्नरोमाः ऊर्ध्वरोमाणः अदंतत्वमार्थः ॥ स्रवंतिच अश्रूणीतिशेषः विधानैश्च

सस्फुलिंगःसधूमार्चिःसधूमकलुषोदयः ॥ मंत्रसंघट्टतोप्यग्निर्नसम्यगभिवर्धते ॥ १५ ॥ अग्निष्टेष्वग्निशालासु तथा ब्रह्मस्थलीषु च ॥ सरीसृपाणि दृश्यंते हव्येषु च पिपीलिकाः ॥ १६ ॥ गवांपयांसि स्कन्नानि विमदावरकुंजराः ॥ दीनमश्वः प्रहेपंते नवग्रासाभिनंदिनः ॥ १७ ॥ खरोष्ठाश्वतराराजभिन्नरोमाः स्रवंति च ॥ न स्वभावेऽवतिष्ठंति विधानैरपि चिंतिताः ॥ १८ ॥ वायसाः संघशः क्रूरा व्याहरंतिसमंततः ॥ समवेताश्च दृश्यंते विमानाग्रेषु संघशः ॥ १९ ॥ गृध्राश्च परिलीयंते पुरीमुपरि पीडिताः ॥ उपपन्नाश्च संध्ये द्वे व्याहरंत्य शिवं शिवाः ॥ २० ॥ क्रव्यादानां मृगाणां च पुरीद्वारेषु संघशः ॥ श्रूयंते विपुला घोषाः सविस्फूर्जितनिस्वनाः ॥ २१ ॥ तदेवं प्रस्तुते कार्ये प्रायश्चित्तमिदं क्षमं ॥ रोचयेवीरवैदेहीराघवाय प्रदीयतां ॥ २२ ॥ इदं च यदि वामो हाहो भाद्वा व्याहृतं मया ॥ तत्रापि च महाराजन दोषं कर्तुमर्हसि ॥ २३ ॥ अयं हि दोषः सर्वस्य जनस्यास्योपलक्ष्यते ॥ रक्षसां राक्षसीनां च पुरस्यांतः पुरस्य च ॥ २४ ॥ किंत्सा कर्मभिश्चिंतिताः पर्यालोच्यमाना अपि स्वभावे प्रकृतौ नावतिष्ठते ॥ १८ ॥ १९ ॥ पुरीमुपरि पुर्या उपरि ॥ द्वे संध्ये द्वयोः संध्ययोः ॥ उपपन्नाः समीपं प्राप्ताः ॥ २० ॥ क्रव्यादा मृगा वृकादयः ॥ चत्सुर्थे ॥ सविस्फूर्जितनिस्वनाः विस्फूर्जितसदृशनिस्वनाः ॥ २१ ॥ प्रस्तुते कार्ये अवश्यकर्तव्यदुर्निमित्तशान्तिविधौ प्रायश्चित्तं दुर्निमित्तसूचितपापशोधनं ॥ २२ ॥ रावणस्यातिकूरत्वाद्वास्तुतो हितस्यापि तेना निष्टवत्प्रहणसंभवात्कोपं क्षमापयति ॥ इदं चेति ॥ मोहः कार्यतत्त्वापरिज्ञानं लोभाज्जीवनलोभात् ॥ नदोषं मयि दुष्टत्वबुद्धिः ॥ २३ ॥ अयं दोषः सीतापहारदोषस्तन्मूलदुर्निमित्तदोषश्चेत्यर्थः ॥ सर्वस्य जनस्येत्यादितृतीयार्थे पठ्यते ॥ सर्वेण जनेन रक्षआदि रूपेणोपलक्ष्यते दृश्यते ॥ यद्वा सर्वस्य राक्षसादिरूपस्यैतदुर्निमित्तफलं उपलक्ष्यत इत्यर्थः ॥ २४ ॥